

AARON SHEARER

آرون شیر

Shiraz-Beethoven.ir

تکنیک
گیتار
کلاسیک

جلد دوم

Shiraz-Beethoven.ir

مترجم: دکتر میثم میریان

(عضو هیات علمی دانشگاه)

V مقدمه مترجم
vi پیشگفتار
۱ مقدمه
۲ پوزیسیون روی دسته انگشت گذاری
۳ باره
۴ ضربه آکورد با (P)
۵ خواندن و شمارش ریتم
۱۰ گام C ماژور
۱۴ آکوردها
۱۴ گام ماژور - آکوردهای اصلی
۱۶ معکوس آکوردها
۲۴ گام مینور
۲۴ گام A مینور
۳۶ گام G ماژور
۴۷ گام E مینور
۵۵ هارمونیک ها
۵۵ هارمونیک های طبیعی
۵۹ هارمونیک های دست راست
۶۰ هارمونیک های مصنوعی
۶۴ گام D ماژور
۷۳ کوک نت (D) پائین
۷۷ گام A ماژور
۸۵ گام E ماژور
۹۲ گام F ماژور
۹۸ گام D مینور
۱۰۳ نت ها در پوزیسیون های بالاتر
۱۰۳ نت های سیم اول در پوزیسیون های بالاتر
۱۰۴ اصل مهم انگشت راهنما در انتقال
۱۱۵ نت های سیم دوم در پوزیسیون های بالاتر
۱۱۷ تمرینات پوزیسیون - سیم های اول و دوم
۱۱۹ گام هایی با فواصل سوم (ترباد)
۱۲۳ نت های سیم سوم در پوزیسیون های بالاتر
۱۲۴ تمرینات پوزیسیون - سیم های اول، دوم و سوم
۱۳۰ نت های سیم چهارم در پوزیسیون های بالاتر
۱۳۲ تمرینات پوزیسیون - چهار سیم اول (تغییر فشار)
۱۳۶ نت های سیم پنجم در پوزیسیون های بالاتر
۱۳۷ تمرینات پوزیسیون - سیم های اول تا پنجم
۱۴۱ نت های سیم ششم در پوزیسیون های بالاتر
۱۴۲ تمرینات پوزیسیون - سیم های پنجم و ششم
۱۴۴ فرم هایی از پوزیسیون گام - ماژور
۱۴۵ قطعات تکمیلی

جلد دوم مجموعه "تکنیک گیتار کلاسیک" حائز توجه به نکات ارزشمندی در دستیابی هنرجویان به مفاهیم اصلی و پایه در موسیقی می باشد. توجه مولف به محتوای موسیقی و تجزیه و تحلیل قطعات به همراه صحبت از گام‌های ماژور و مینور، آکوردهای پایگی و معکوس‌های آن از اهمیت بسیاری برخوردار است.

توجه به دیدخوانی (دشیفراژ) قطعات بعنوان یکی از شیوه‌های عملی نت‌خوانی و درک موسیقی به هنرجویان تاکید شده است که نتیجه آن سوق دادن آنها به تمرین جدی تر به همراه تجزیه و آنالیز ساختاری قطعات می باشد. انتخاب قطعات بگونه‌ای صورت گرفته که هنرجو با هر سطح از توانایی بتواند آنها را تمرین نموده همچنین در برخی از درس‌ها از تمرینات موازی اعم از تمرینات آکوردها، تمرینات در پوزیسیون‌های مختلف و قطعاتی بهره گرفته شده تا قدرت تکنیکی هنرجویان را ارتقاء بخشیده و این نیاز را برطرف کرده باشد.

به هنرجویان توصیه می شود تا با تمام تلاش خود به شناخت گام‌های ماژور و مینور، آکوردها و ساختمان آن و همچنین معکوس‌های آنها بپردازند زیرا این مباحث بعنوان یکی از مهم‌ترین مباحث عملی (پراکتیک) در شناخت قطعات و آثار گیتار کلاسیک بشمار می آید و در آینده نیز در درک، شناخت و آنالیز قطعات گیتار کلاسیک برایتان مفید واقع می شود. توجه به صدادهی مطلوب آکوردها و نحوه چیدمان آنها، گامی موثر در شناخت مفهوم هارمونی در گیتار بشمار می آید بنحوی که در بسیاری از قطعات که در بخش انتهایی کتاب تحت عنوان "قطعات تکمیلی" آورده شده نیز بچشم می خورد. هارمونیک‌های طبیعی و مصنوعی و نحوه بکارگیری آنها به فراخور آثار نوشته شده از نکات بارز بشمار می آید که توسط آهنگسازان مدرن نیز بارها و بارها تجربه گردیده است. همچنین در بحث از مفهوم جابجایی و انتقال و مسئله تغییر فشار در دیگر پوزیسیون‌ها، به نکاتی فنی اشاره گردیده که اساتید ارجمند بمنظور سهولت در آموزش موثرتر می بایست تاکید و مد نظر قرار دهند.

در پایان این نکته را مد نظر قرار داده که بمنظور درک بهتر قطعات و تفسیر دقیق تر آنها، اسامی، عناوین قطعات و اصطلاحات موسیقی که عمدتاً در دیگر زبانها مصطلح بوده بصورت خلاصه و مبسوط ترجمه گردیده تا نیاز هنرجویان به شناخت آنها را تا حدی برطرف کرده باشد لذا پیگیری مطالب و توضیحات جامع تر در این زمینه به هنرجویان واگذار گردیده تا با مراجعه به فرهنگ‌های تفسیری موسیقی آنرا پیگیری نمایند.

مترجم این وظیفه را بر خود می داند که از سالها زحمات و تلاشهای استاد ارجمند جناب آقای فرزاد دانشمند که با حسن نظر و راهنمایی ارزنده خود نکات آموزشی کتاب را گوشزد نموده تشکر و قدردانی نماید.

همچنین سپاس و قدردانی خود را از همسر م خانم عاطفه طباطبائی که در کلیه مراحل زندگی همواره مشوق ام بوده اند را می نمایم.

لازم به توضیح آنکه در روند آماده سازی تصاویر کتاب و بمنظور ارائه مطلوبتر، تصاویر با اجرای دوباره مترجم صورت پذیرفته که در این راستا از زحمات سرکار خانم پروین احمدی در تهیه عکس‌های کتاب کمال تشکر را دارم. همچنین دیگر مراحل آماده سازی و حروف چینی کتاب با زحمات سرکار خانم زهرا مسائلی صورت پذیرفت که از ایشان کمال تشکر را دارم.

آکوردها

آکورد، گروهی متشکل از حداقل سه صدا که وقتی با هم نواخته شود به شکلی هارمونیک شنیده می شوند. برای آنکه استفاده از آکوردها آسانتر شود هنرجو می بایست نام آنها را از هم تشخیص دهد. برای آن که نام کامل هر آکورد را یاد بگیرید باید عملکرد و نقش موسیقایی آن را مشخص سازید. برای نامگذاری صحیح آکوردها سه مرحله وجود دارد که معمولاً هر سه روش نامگذاری مورد استفاده قرار می گیرد. برای هنرجوی موسیقی هر سه روش کاملاً مورد نیاز است و باید آن را به طور کامل یاد بگیرید.

۱) آکورد براساس حروف پایه آکورد خود نامگذاری می شود. یعنی براساس نت پایه و نت باس آکورد: $F\sharp, B\flat, G, C$ و غیره. مسئله ای که در اینجا مشکل می نماید شناخت این است که کدام نت، پایه آکورد محسوب می شود زیرا پایه آکورد همواره یک جایگاه نسبتاً مشابه در آکورد را بخود اختصاص نمی دهد و ممکن است پائین ترین نت، بالاترین نت یا نت میانی باشد.

۲) آکوردها براساس فاصله هایی که دارند بصورت هارمونیک نامگذاری می شوند: یعنی ماژور، مینور، افزوده یا کاسته نام می گیرند. هنرجو برای این مرحله از نامگذاری لازم است فاصله ها و نحوه استفاده آنها در ساختار آکورد را بشناسد.

۳) آکورد براساس نام درجه گام خود نامگذاری می شود: درجه I یا پایه، درجه IV یا زیر نمایان، درجه V یا نمایان و غیره. به علت آن که آکورد در همه گام ها جایگاه و موقعیت یکسان ندارد، لازم است که با آکوردهای گام ها آشنایی کامل داشته باشید تا این مرحله از نامگذاری آکورد را با موفقیت انجام دهید.

در ارتباط با موارد بالا می توانید به کتاب "مبانی مقدماتی تئوری موسیقی" اثر آرون شیرر مراجعه کنید. نویسنده معتقد است که گنجاندن همزمان مطالعه فشرده تئوری موسیقی و تکنیک های اجرایی، کاری عملی نیست. شناخت آکوردها محدود به بخشی می شود که با مبانی ابتدایی نواختن مرتبط می باشد. برای درک تئوری موسیقی لازم است که هنرجو شناخت جامعی از ساز خود داشته باشد پس توصیه می شود تا از کتاب "مبانی مقدماتی تئوری موسیقی" کمک بگیرید.

نکاتی برای آموزگاران

مطالبی که در مورد تمرین آکوردها آورده شده مورد علاقه همه هنرجویان نبوده و لازم نیست که با نظمی خاص دنبال شود. هنرجویان کم سن و سال و آن گروهی که دستان کوچک دارند هنگام اجرای آکوردهای خاص با مشکل روبرو می شوند که در این موارد باید طبق علاقه و درک هنرجو از برخی موارد چشم پوشی کرده و در زمانی دیگر آنها را دنبال نمود. در بخش مقدمه به مواردی این چنین اشاره شده، پس بار دیگر تاکید می کنیم که: اگر موضوعی در شرایطی خاص غیر عملی بود آن را کنار بگذارید تا هنرجو پیشرفت کرده و به مرحله ای برسد که آن تمرین برایش اهمیت خاص و استفاده خاص داشته باشد.

گام ماژور - آکوردهای اصلی

همان گونه که از نام آن پیدا است آکوردهای اصلی یک گام، مهم ترین گروه آکورد را در قطعه تشکیل می دهند. این ها آکوردهای اصلی یک قطعه هستند که پایه اصلی اکثر قطعات هارمونیک و همچنین قطعات آوازی ساده، مشهور و بیشماری را تشکیل می دهند که براساس این آکوردها ساخته شده اند.

۲ - نت چنگ ضرب بالا همراه با یک نت سیاه نقطه دار. هنگامی که نت چنگ روی ضرب بالا (On beat) قرار دارد بدنبال آن باید "و" بیاید. به تقسیم نت سیاه به دو نت چنگ همانند نمونه های زیر فکر کنید:

2/4 1 & 2 & || 2/4 1 & 2 & || 3/4 1 & 2 & 3 | 1 2 & 3 & || 4/4 1 & 2 & 3 & 4 & ||

1 & 2 & 3 & 4 &

۳ - نت چنگ ضرب بالا همراه با یک نت سیاه و یک نت چنگ دیگر روی ضرب پائین (Off beat). به شباهت بین این الگو و آنچه در پاراگراف ۲ قبلی آمده توجه نمایید. دومین نت چنگ جایگزین نت نقطه دار گردیده: شمارش هر دو با همان روش امکان پذیر است. همچنین، در این نمونه، به تقسیم نت سیاه در ضرب پائین به دو نت چنگ نیز فکر کنید.

2/4 1 & 2 & & || 3/4 1 & 2 & 3 & | 1 2 & 3 & & || 4/4 1 & 2 & 3 & 4 & & ||

2/4 1 & 2 & & || 3/4 1 & 2 & 3 & | 1 2 & 3 & & || 4/4 1 & 2 & 3 & 4 & & ||

۴ - در نمونه زیر گسترش الگوی پیش گفته بصورت نت چنگ در ضرب بالا و متعاقب آن نت هایی در ضرب پائین وجود دارد:

3/4 1 & 2 & 3 & & || 4/4 1 & 2 & 3 & 4 & & ||

شمارش نت های دولا چنگ

هنگامی که هر بخش از ضرب نت سیاه و ضربات آن به نت های دو لاچنگ تقسیم می گردد همانند نمونه ذیل شمرده می شود:
 ۱ - در اینجا ضربه اول و سوم دولاچنگ همانند وضعیتی مشابه با ضرب دو نت چنگ تعریف می شود که در این صورت همانند روش ذیل شمرده می شود:

1 &

۲ - دولاچنگ های روی ضرب دوم و چهارم که نام های هجایی معین "a" و "de" به آنها اطلاق گردیده، که نتیجتاً شمارش نت های دولاچنگ آنها بصورت ذیل می باشد:

1 a & de 2 a & de 3 a & de 4 a & de

۳. دیگر چیدمان‌های نت دولاجنگ:

2/4 ||
1 a & de 2 a & de la & de 2a & de la& de 2a& de 1 a&de 2 a&de 1 a& de 2 a& de

3/4 ||
1 a & de 2a & de 3 & de 1 a & de 2 & de 3 a & de 1 a& de 2 a& de

یک عادت شمارش که خوب است آن را ایجاد ننمائید، آنست که هجاهای غیر ضروری را می بایست حذف نمود. هنرجو باید تا حد امکان سر ضرب و نیم ضرب و در نهایت تنها توانایی شمارش سر ضرب را داشته باشد.

4/4 ||
1 & 2 & 3 & 4 &
1 2 3 4

در نهایت:

2/4 ||
1 a & 2 a & 1 & de 2 & de 1& de 2& de 1 a& 2 a&
1 & 2 & 1 & 2 & 1 de 2 de 1 2

در نهایت:

تریوله‌ها

هنگامی که هر بخش یک ضرب سیاه و ضربات آن بصورت سه تایی تقسیم شوند، به شکل زیر شمرده می‌شوند:

2/4 ||
1 te ta 2 te ta

در نهایت به شکل ساده ذیل بشمارید:

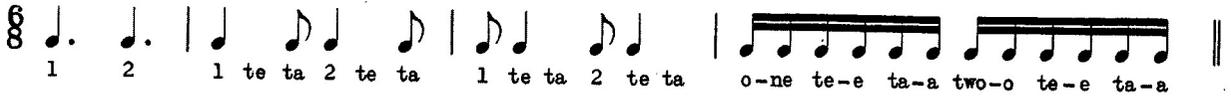
4/4 ||
1 2 3 4

میزان ۶/۸

هنگامی که شش نت چنگ در یک میزان ۶/۸ قرار می‌گیرد بطور معمول همانند تریوله‌ها در میزان ۲/۴ شمرده می‌شود؛ در آنها علامت کوچک "۳" وجود ندارد.

6/8 ||
1 te ta 2 te ta

در اینجا، شباهتی در شمارش میزان $2/4$ و $6/8$ وجود دارد. البته الگوهای ریتمیک ذیل نمی تواند در میزان $2/4$ نوشته شود:

البته این یک روش رضایت بخش در شمارش نت های دولاجنگ (گروه ۶ تایی) یا الگوهای کاملی از نت چنگ در میزان $6/8$ نیست. هنگامی که هنرجو توانست درک بالای ریتمیک را در خود پرورش دهد، می تواند به درک دیگر الگوهای ریتمیک نظیر تریوله (گروه ۳ تایی) و سکستوله (۶ نت در هر ضرب) و دیگر الگوها که شامل نت های دولاجنگ در میزان $6/8$ است نیز دست یابد. با تاکید به هنرجویان توصیه می گردد که به نت های چنگ در هر ضرب توجه کرده و آن را مطابق نمونه زیر بشمارید:

دو برابر کردن میزان نما

غالباً هنگام اجرا در سرعت آهسته، آنچه مفید واقع می شود آنست که هر دو عدد میزان نما را به دو برابر افزایش دهید. و دوباره ضرب ها را در میزان بشمارید. بعنوان نمونه مترونوم را در سرعت پایین ۴۲ تنظیم کنید و کوشش کنید که ریتم زیر را اجرا و ضربه بزنید.

بدیهی است که شمارش و حفظ هر سرعت و ضربی با دو برابر کردن میزان نما و تنظیم سرعت با مترونوم، بسیار ساده تر می شود. پس در اینجا هر نت چنگ را بصورت یک ضرب بشمارید و مترونوم را روی سرعت ۸۴ تنظیم نمایید.

برای درک ریتم در قطعات آرامی که در میزان $2/4$ ، $3/4$ ، $4/4$ نوشته شده و شامل نت های چنگ و دولاجنگ و بخصوص نت های چنگ نقطه دار و دولاجنگ نقطه دار هستند اغلب بهترین و آسانترین راه آنست که هر ضرب را دو برابر کرده و بصورت نت های ۴ ضربی در میزان $2/4$ ، و یا ۶ ضربی در میزان $3/4$ و یا بصورت دو دسته چهار ضربی و یا ۸ ضربی در میزان $4/4$ بشمارید.